

Vertrouwelijk

Bestuurlijke Rapportage

Situatie Kalverstraat tijdens het woonprotest 26 februari 2023

Algemene gegevens

Betreft	: Situatie Kalverstraat tijdens het woonprotest 26 februari 2023
Aan	: Burgemeester van Amsterdam
Organisatie/afdeling	: Politie Eenheid Amsterdam, Bestuursondersteuning
Rapporteur	: 8.8 Woo Jo 7 Wpg
Aanbieder	: 8.8 Woo Jo 7 Wpg
Datum	: 6 maart 2023

Juridische grond voor informatiedeling

Op grond van artikel 16 van de WPG en met het oog op de handhaving van de openbare orde en veiligheid wordt door politie-eenheid Amsterdam aan de Burgemeester van gemeente Amsterdam onderstaande informatie verstrekt. De WPG stelt de ontvanger van deze informatie verplicht tot geheimhouding van deze informatie behoudens voor zover een bij of krachtens de wet gegeven voorschrift tot verstrekking verplicht, of zijn taak daartoe noodzaakt (art. 7 lid 2 WPG).

Aanleiding

Actiegroep het Woonprotest heeft 26 februari 2023 van 12:00 tot 15:10 uur een demonstratie gehouden in Amsterdam. Met de demonstratie wil de organisatie aandacht vragen “voor een rechtvaardig woonbeleid”. De demonstratie begon op de Dam met toespraken, waarna via de Kalverstraat een route gelopen werd, welke eindigde voor de Stopera. Bij de demonstratie waren +/- 2000 deelnemers aanwezig. In de aanloop naar de demonstratie hebben politie en gemeente contact met de organisatie gehad, vanwege zorgen die de driehoek had over risico's die verbonden zijn aan een demonstratie met duizenden mensen in de Kalverstraat. Vanwege deze zorgen is in eerste instantie aan de organisatie voorgesteld om de route niet door de Kalverstraat, maar via het Rokin te laten lopen. De organisatie gaf aan de route alsnog door de Kalverstraat te laten lopen. Vervolgens heeft de driehoek de zorgen ook zelf met de organisatie gedeeld in een gesprek op 23 februari. Tijdens dit gesprek is gezocht naar uiteenlopende manieren om de organisatie tegemoet te komen. Uiteindelijk heeft de driehoek aangeboden dat de demonstratie met maximaal 2000 personen door de Kalverstraat mag lopen, mits de deelnemers gefaseerd, in groepen van telkens 400 personen de Kalverstraat betreden. Mocht voor aanvang van het dynamische deel van de demonstratie blijken dat de opkomst hoger is, kan de demonstratie niet door de Kalverstraat lopen en loopt de route voor alle deelnemers via het Rokin. De organisatie heeft een WOM brief met de bijbehorende voorschriften ontvangen.

Veiligheidsrisico's situatie Kalverstraat

De politie heeft de volgende veiligheidsrisico's waargenomen m.b.t. de demonstratie door de Kalverstraat;

1 Betrouwbaarheid organisatie

-De organisator is niet in staat gebleken zich aan de WOM voorschriften te houden zoals het reguleren van cohorten en het in beweging houden van de stoet.

-In de aanloop naar de demonstratie hebben politie en gemeente veelvuldig contact gehad met de organisatie. Daarnaast heeft driehoek in een gesprek de zorgen met de organisatie gedeeld. Ondanks deze inspanning, bleef de organisatie bij haar standpunt om door de Kalverstraat te lopen en heeft de organisatie aangegeven geen gebruik te willen maken van het aanbod van de driehoek. Kort voor de demonstratie heeft de organisatie aangegeven toch gebruik te willen maken van het aanbod van de driehoek.

-Een voorschrift van het aanbod was, het door de organisatie vormen van cohorten van maximaal 400 demonstranten om gefaseerd de Kalverstraat te betreden. Aangezien de organisatie geen cohorten heeft gevormd is er bij de start van de demonstratie een grote groep demonstranten de Kalverstraat ingegaan. De politie heeft moeten ingrijpen in de cohortvorming ten behoeve van de veiligheid in de Kalverstraat. Hierbij was de politie genoodzaakt geweld toe te passen omdat de demonstranten de aanwijzingen van de politie niet opvolgden.

2 Veiligheid politiefunctionarissen

-Doordat de politie heeft moeten ingrijpen op de cohort vorming is de veiligheid van de politiefunctionarissen in het geding gekomen. Er ontstond een dreigende situatie waarbij de demonstranten in de Kalverstraat terugliepen richting de Dam. Daarnaast probeerden de demonstranten, veelal in zwart gekleed met gezichtsbedekking, vanaf de Dam de gevormde linie te doorbreken en de Kalverstraat in te komen. Hierbij werd een fakkel(s) afgestoken door een demonstrant. De politiefunctionarissen van de Vredeseenheid en de flex ME bevonden zich tussen beide groepen demonstranten en de muren van de Kalverstraat in. Deze situatie gaf de politiefunctionarissen een onveilig gevoel. De aanwezige ordedienst dan wel de organisatie hebben tijdens deze situatie geen rol genomen.

3 Operationeel uitvoerbaarheid

De politie kon niet voorkomen dat er een grote groep demonstranten als een blok door de Kalverstraat bewoog. Hierbij is een operationele afweging gemaakt tussen het gevaar van het ontstaan van een langdurige blokkade tegenover het toepassen van geweld dat noodzakelijk zou zijn om de groep in te perken. De operatie heeft het ontstaan van een langdurige blokkade als minder risicovol ingeschat en daarom niet ingegrepen op het groot aantal demonstranten dat als een blok door de Kalverstraat bewoog dan wel de verfbommen die ondertussen naar de politiefunctionarissen gegooid werden. De organisatie heeft hierop laten weten niet meer mee te willen werken aan de-escalatie omdat de ME meeliep in de stoet.

4 Overcrowding en verdrukking

-Het blok demonstranten dat door de Kalverstraat bewoog benutte bijna de volledige breedte van de straat, in tegenstelling tot de afgesproken maximale breedte van 2,5 meter. Het winkelend publiek, bestaande onder andere uit gezinnen met kinderen heeft daarom moeten uitwijken.

-In de bestuurlijke rapportage knelpunten Kalverstraat, door de politie gedeeld op 23 februari 2023, zijn de risico's van de hoge bezoekersdruk in een beperkte ruimte van de Kalverstraat beschreven. Deze risico's zijn besproken met de organisatie en waren de basis voor de Wom voorschriften. Zonder ordentelijke medewerking van de organisatie bleek de opdracht niet uitvoerbaar zonder de inzet van politie.

Advies

Middels deze bestuurlijke rapportage wil de politie de situatie op 26 februari 2023 tijdens het Woonprotest en de veiligheidsrisico's kenbaar maken. Gelet op de voornoemde veiligheidsrisico's, adviseert de politie om bij kennisgeving van toekomstige demonstraties, afspraken te maken met de organisatie waarbij de Kalverstraat (gedurende openingstijden van de winkels) wordt vermeden en er voor een alternatieve route wordt gekozen, gelet op het belang van bescherming van de gezondheid, het belang van het verkeer en er voorkoming van wanordelijkheden.